

Adam Bešeňovský, už pätnásť rokov stále prvý vicišpán, urazí pred voľbami rodinu Levických tým, že nechce dať svoju dcéru Štefanovi Levickému, hoci sa mladí majú radi. Bešeňovský zamýšľal vydať dcéru za grófa (ktorý mu za to mal sčasti financovať jeho volebnú kampaň), aby však nestratil hlasy Levických, sľúbil, že ju dá Štefanovi vtedy, ak Štefan bude vicišpánom. Bol si istý, že sa to nijako nemôže stať, lebo Štefan bol chudobný. Štefanov strýko, ktorého gróf aj osobne urazil, vyhútal plán, ako by sa Štefan stal vicišpánom. Sľúbil Potockému 400 hlasov rodiny Levických, ak si po zvolení za vicišpána vezme ako druhého vicišpána Štefana Levického. Aby bolo víťazstvo isté, bolo treba zariadiť, aby sa Bešeňovského voliči nedostavili na voľby. Plán sa podaril tak, že jednu skupinu voličov poopíjali do nemoty a dali zaviesť daleko do hory na opačnú stranu od miesta voľby, druhú skupinu podplatený mytník nepustil cez most, iných zase zväbili do cirkusu, aby zmeškali voľby. Všetci títo nestihli prísť na voľby včas, a tak prvé miesto získal Potocký, druhé vicišpánstvo Štefan Levický. Adam Bešeňovský musel dodržať svoj sľub a povest sa končí svadbou Štefana Levického a Aničky Bešeňovskej.

Kalinčiakovo majstrovstvo sa prejavilo najmä v charakterizácii postáv. Postavy zemanov vykreslil tak živo a pravdivo, že sa stali typmi. I keď s nimi sympatizuje, zobrazil ich realisticky a kriticky, pravdivo uká- žuc ich mravný a hospodársky úpadok. Pozoruhodný je aj jazyk povestí. Kalinčiak využíva ako charakterizačný prostriedok množstvo ľudových prísloví, porekadiel a zvláštnosti hovorovej slovenčiny. (Reštavráciu napísal už podľa etymologického pravopisu, ktorý v roku 1852 uzákonil Martin Hattala.)

Kalinčiak bol nielen prozaikom, ale aj literárnym teoretikom a kritikom. Patrí síce do Štúrovej školy, ale v mnohých otázkach sa so Štúrom nezhodoval. Bol proti napodobňova- niu ľudovej slovesnosti (nebol však proti tvorivému využívaniu jej bohatstva), zdôrazňoval dôležitosť spisovateľovej individuality. Požadoval, aby sa literatúra priblížila viac k životu a zobrazovala objektívnu realitu. On prvý vysoko ocenil Sládkovičove diela *Marínu* a *Detvana* (*Rozpomienky na Andreja Sládkoviča*, 1862).

uraziť (koho)
- megsért valakit

vyhútať
- kitervelt, kigondolt

poopíjali (ich) do nemoty
- leitatták őket

mytník
- vámszedő

mravný úpadok
- erkölcsi hanyatlás

síce
- bár, noha